

Jeg kaldte ham Superdan

Jyllands Posten,
28. december 1995
1:2

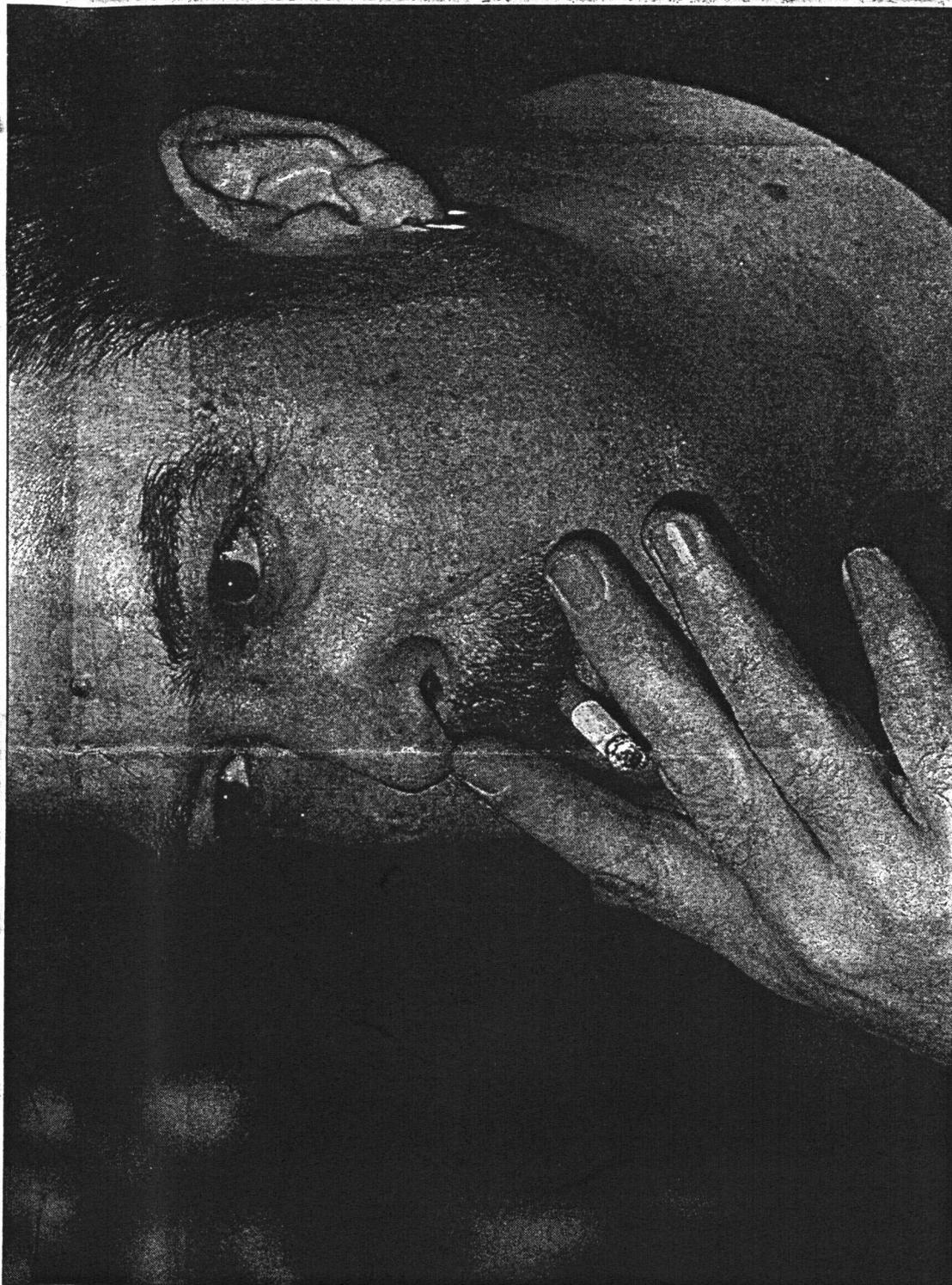
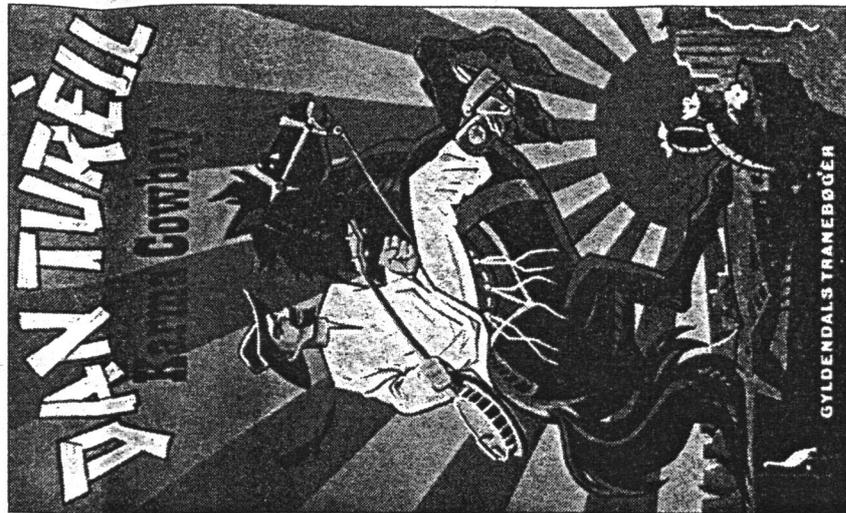

FOTO: JESPER KRISTENSEN

Peder Bundgaard fik omslaget til 'Karma Cowboy' fra 1974 til at ligne en LP-plade, og forfatteren blev en blanding af rockstjerne og tegneseriefigur.

Tegneren og forfatteren Peder Bundgaard delte sin kærlighed til København og Vesterbro med vennen Dan Turéll.

Håndtegneren Peder Bundgaard har med sin bog om vennen Dan Turèll ikke bare skrevet en forfatters historie, men en krønike om København, hippier og rockmusik.

AF NIELS PEDERSEN

En mand der tog sin egen bestemmelse og vandrede ad sin egen vej uden ét øjeblik at se sig til.

Hverken højre eller venstre. En sådan mand kan man, for mig, godt kalde en helt. (Fra "Just a Gigolo", Dan Turèll)

Sådan skrev Dan Turèll om Søren Kierkegaard. I bruger Peder Bundgaard citatet som indgang til sin oplevelse af vennen, digteren og bymennesket Dan Turèll.

»For mig var Dan det tætteste, jeg kom på en helt. Han var ofte hård mod sig selv, og han var ikke et perfekt menneske. Han var først og fremmest menneske, og det var det, jeg elskede ham for,« skrev Peder Bundgaard.

Igenem næsten 25 år talte han og Dan Turèll sammen. De gik ture i det København, de begge to elskede, ranglede på værtshuset "Frederik den 6." og hørte musik. Rent professionelt designede Peder Bundgaard hovedparten af forfatters mange bøger, inklusive "Mord-serien", der var Dan Turèlls største

kommercielle succes. I artikler og bøger omtalte Dan Turèll Peder Bundgaard som "Mein Freund".

»Jeg var en provinshæng, der var syg efter at være så københavnsk som muligt. Da jeg flyttede til København, var det ikke til omegnen, men direkte ind på stenbroen,« fortæller Peder Bundgaard, der kort efter at være flyttet til hovedstaden mødte digteren fra Vangede.

»Vangede er i virkeligheden lige så provinsiel som min baggrund, og han ville også være københavner,« siger Peder Bundgaard, der gerne taler om manden, han døbt "Superdan".

København var en magnet

For en provinshæng, der er vild med tegneserier og rockmusik, er København stadig et magisk sted. Før satellit-TV og musikradio var det om muligt endnu mere lysende og lokkende. København var en stor magnet, da Peder Bundgaard efter endt læretid hos en boghandler i midten af tresserne besluttede sig for at skrive bøger i stedet for at sælge dem.

»København var nemt at tæne ind på,« griner den 50-årige tegner og forfatter, Bundgaard skriver om i

"Superdan." Bogen er langt fra et grådigt, nostalgisk tilbageblik på en ven og en karriere. Peder Bundgaard er ikke sentimental, når han skriver om, hvordan han husker, ikke bare vennen, men også de ting, de oplevede sammen. Dermed bliver "Superdan" mere end en biografi, den bliver en fortælling om Københavns kulturliv gennem 25 år.

»Jeg har prøvet at holde en ironisk distance, ellers ville det blive ulidelig læsning for andre,« siger Peder Bundgaard, der i 1975 skrev meget morsomt om hippie-bevægelsen og drømmene om frihed. Han beskriver bl.a. en fugtig og låget tur i Dyrehaven, der endte med et amokløb på Dyrenavsbanken.

En hårdtarbejdende flipper

Dan Turèll var ikke rigtig hippie. Han var primært beznik. Hans længstvarende og stærkeste påvirkning kom fra de amerikanske beat-poeter Ginsberg og Kerouac. Og fra jazz. I "Superdan" giver Peder Bundgaard digteren Peter Laugesen ære for, at Dan Turèll fandt sine åndelige slægtninge.

»Vangede var der intet. Kun et S-Tog til jazzkoncerter i Montmartre at se frem til. Der var ikke andet end Gustav Winckler i radioen. Beatpoeterne var det, han havde ventet på

uden at vide det.« Specielt Ginsbergs "Howl" var med til at sende Dan Turèll på rette kurs og give ham det skøt, han havde brug for i forløbet på at skabe sin egen opklip-pede, fortællende og maniske skrivemåde.

"Dan talte som han skrev, og skrev som han talte. Talesprog, javel, men et bearbejdet og velisøbet talesprog. At være sammen med Dan kunne kort og godt beskrives som at få læst op af "Onkel Danny Fortæller" af mesterselv,« skriver Peder Bundgaard i "Superdan".

Et godt billede af København

Peder Bundgaard har i det meste af sit voksne liv beskæftiget sig med rockmusik. Først som lytter, siden som coverdesigner på pladeselskabet CBS i 70'erne og i lange perioder som skribent for bl.a. MM, Levende Billeder og Det Fri Aktuelt. For ham har der aldrig været forskel på fin kultur og massekultur.

»Under min research til bogen støttede jeg på en læserbrevsdebat fra Politiken i halvferdsere, og der var et læserbrev, der angreb kunstens kommercialisering. Dan blandede sig ellers aldrig i den slags debatter, men skrev et indlæg om, at "der vil ikke noget at gøre ved det. Kunst eller kultur er en vare, som køberne forgyldt." Det er bare toner i luften eller ord på papir. En plade kræver ører for at blive til noget.«

Dan Turèll bliver måske nok fremhævet som en af

skulle der arbejdes hårdt,« siger Peder Bundgaard om vennen, der sidst ekstre hårdt i sine sidste år. Ikke bare for at nå deadline, men også for at betale tilbage på en meget omtalt skattegæld.

Et godt billede af København

Peder Bundgaard har i det meste af sit voksne liv beskæftiget sig med rockmusik. Først som lytter, siden som coverdesigner på pladeselskabet CBS i 70'erne og i lange perioder som skribent for bl.a. MM, Levende Billeder og Det Fri Aktuelt. For ham har der aldrig været forskel på fin kultur og massekultur.

»Under min research til bogen støttede jeg på en læserbrevsdebat fra Politiken i halvferdsere, og der var et læserbrev, der angreb kunstens kommercialisering. Dan blandede sig ellers aldrig i den slags debatter, men skrev et indlæg om, at "der vil ikke noget at gøre ved det. Kunst eller kultur er en vare, som køberne forgyldt." Det er bare toner i luften eller ord på papir. En plade kræver ører for at blive til noget.«

Dan Turèll bliver måske nok fremhævet som en af

nyere tids vigtigste populære skikkelser i dansk kultur, men han fik aldrig det litterære skulderklap og de store priser for de digte, der trods alt var hans hovedinteresse. Låkonisk bemærker Peder Bundgaard i bogen, at det kun blev til "Ikeaprisen" (og de Gyldne Håndjern for "Mord på Malta").

»Der er substans nok i forfatterskabet til, at det bedste nok skal blive stående, men det må eftertiden afgøre,« siger Peder Bundgaard, der dog gerne fremhæver en af de ting, han mener vil holde.

»Man kan skære en skive, der hedder "Københavnerdigte" og få et forfødeligt godt billede af København. Sådan opfatter jeg København. Respekt til Peter Olelsen facadebøger, men sådan ser København ikke ud. Jeg kan tenende København i Dan's snapshots. Det er et københavnerbillede, der vil blive dattet, men det vil blive stående som et billede af København og en tid.«

Jeg følger mig ansvarlig for København når jeg skriver om den. Jeg synes det er en smuk by. (Fra "Kom Forbi", Dan Turèll)